

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö VN/13058/2020 21.8.2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry on tutustunut luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annettua lakia, Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia sekä painelaitelakia. Pääasiallisesti muutokset kohdistuvat liikenteen palveluista annettuun lakiin. SKAL:n lausunto kohdistuu ainoastaan liikenteen palveluista annettuun lakiin.

Yleiset huomiot hallituksen esityksestä

SKAL pitää hyvänä, että liikenteen palveluista annetun lain lukunumerointi esitetään muutettavaksi juoksevaksi. Muutos olisi tosin ollut hyvä tehdä jo pykälänumeroinnin muutoksen yhteydessä.

Esityksen nykytilan arvioinnin yhteydessä kerrotaan liikennepalvelulain sisällöstä ja taustoista. SKAL ei ole samaa mieltä liikennepalvelulain käyttäjälähtöisyydestä. Tällainen lähes 300 pykälää sisältävän mammuttilain muutosten hallinta ja käsittely on työlästä.

Esimerkiksi tässä lausuttavana olevassa luonnoksessa esitetään muutettavaksi useita irrallisia yksittäisiä pykäliä, kuten määräysvaltuutus ammattipätevyuden koemallista liikenne- ja viestintävirastolle ja ajo- ja lepoaika-asetuksen tiettyjä poikkeuksia koskevan päätöksen teon poistaminen liikenne- ja viestintäministeriöltä. Tällaiset yksittäiset muutokset katoavat useita muutoksia sisältävän esityksen sekaan. Niitä ei ole kunnolla tuotu esiin lausuntopyynnössä, niitä ole kunnolla perusteltu, eikä niitä ehditä käsitellä eri valmisteluvaiheissa. Kun muutoksia käsitellään eduskunnan valiokunnissa, joudutaan keskittymään pääasioihin, eikä kaikkien asioiden, varsinkaan yksittäisten, esityksessä mukana olevien muutosten käsittelyyn jää riittävästi aikaa.

Lakikohtaiset huomiot

Laki liikenteen palveluista

18 § Henkilö-, tavana- ja taksiliikenneluvan haltijan varautumisvelvollisuus

Perustelujen mukaan pykälään lisättäisiin uusi momentti, jolla laajennettaisiin henkilökuljetuspalveluja tarjoavien liikenneluvan haltijoiden varautumisvelvollisuutta. Tavaraliikenneluvan haltijoista laajennus koskisi vain niitä, jotka harjoittavat myös henkilökuljetusta.

Varsinaisessa pykälätekstissä tavaraliikenneluvan haltijoita ei kuitenkaan rajata soveltamisalan ulkopuolelle. Kun rajausta ei tehdä pykälätekstiin, jää laajennuksen rajaus täysin epäselväksi ja se aiheuttaa tarpeetonta huolta ja lisätöitä pienemmissä, enintään 15 kuorma-autolla pelkästään tavaraliikennettä harjoittavissa yrityksissä. Näitä pelkästään tavaraliikennettä harjoittavia yrityksiä on suurin osa tavaraliikenneluvan haltijoista.

SKAL edellyttää, että myös pykälätekstiin kirjataan soveltamisalaksi henkilöliikennettä harjoittavat tavaraliikenneluvan haltijat.

32 § Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyyden saavuttaminen kokeet suorittamalla

Pykälään lisättäisiin uusi momentti, joka mahdollistaisi Liikenne- ja viestintävirastolle tarkempien määräyksien antamisen hallinnoimansa perustason ammattipätevyyskokeen sisällöstä ja sen käytännön toteutuksesta. Lisäys vastaisi aiemmin liikennepalvelulain 29 §:n 5 momenttiin tehtyä vastaavan sisältöistä määräyksenanto-oikeutta koskien Liikenne- ja viestintäviraston hallinnoimaa perustason ammattipätevyyskoulutukseen sisältyvää koetta.

SKAL kannattaa lisäystä, joka toivottavasti on omiaan parantamaan viraston ennakkotiedotusta kokeiden sisällöstä ja toteutuksesta sekä niitä koskevista muutoksista.

43 § Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä koskevat asetukset

Pykälän 2 momentista poistettaisiin sen viimeinen lause, jonka mukaan asetuksen 14 artiklassa tarkoitetuista poikkeuksista päättää liikenne- ja viestintäministeriö. Perusteluiksi on kerrottu vain, että lauseen poistaminen selkeyttäisi säännöstä.

Nykyisen liikennepalvelulain 192 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii viranomaistehtävistä muun muassa EU:n ajo- ja lepoaikaasetuksen osalta, jollei muualla ole toisin säädetty. Mikäli tällä nyt esitettävällä muutoksella on tarkoitettu siirtää päätösvalta ajo- ja lepoaikaasetuksen 14 artiklan poikkeuksista liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenne- ja viestintävirastolle, SKAL puoltaa esitystä. Tämä tarkoitus olisi tarpeen lisätä myös yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Mikäli tarkoituksena on puolestaan ollut vain poistaa kokonaan ajo- ja lepoaika-asetuksen 14 artiklan sisältämien kansallisten poikkeusten käyttämismahdollisuus tai selkeä vastuutaho, niin siinä tapauksessa SKAL vastustaa esitystä. Kyseisten poikkeusten käyttämisellä on ollut koronaviruspandemian aikana suuri merkitys.

Tavaraliikenteen harmaan talouden torjunta

Kun luonnokseen on sisällytetty useita, hyvinkin eri aiheita koskevia muutosesityksiä, ehdotukseen olisi ollut luontevaa lisätä myös tavaraliikennettä koskevia tarpeellisia harmaan talouden torjuntakeinoja. SKAL esittääkin seuraavia muutoksia valvonnan mahdollistamiseksi ja rikkomusten sanktioimiseksi tavaraliikenteessä:

- Kuljetuksen tilaajan vastuu ajo- ja lepoaikojen noudattamisesta tulee palauttaa lakiin, kuten hallitusohjelmassa todetaan.
- Liikennepalvelulakiin tulee lisätä tilaajan vastuu ylikuormista, kuten hallitusohjelmassa todetaan.
- Ammattimaisessa liikenteessä käytettävän auton väärä rekisteröinti yksityiskäyttöön tulee saattaa uudelleen rangaistavaksi teoksi.
- Ajoneuvo, liikennelupa ja liikennettä harjoittava yritys tulee lainsäädännössä kytkeä uudelleen toisiinsa, jotta liikennelupien kielletty luovuttaminen toiselle voidaan estää.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Iiro Lehtonen

toimitusjohtaja

Ari Herrala

edunvalvontajohtaja